

Page: 6

Reach: 127000

Country: SLOVENIA

Size: 953 cm2

1 / 3

Kovačič: "Ne mislim več biti tiho"

Bivši šef Nove KBM o svoji resnici, očitkih, preteklih političnih pritiskih in sedanji upravi banke

VASJA JAGER

Ime Matjaža Kovačiča, ki je dolga leta vodil državno banko NKBM, se že nekaj časa omenja predvsem v povezavi s spornimi nakupi zemljišč na Hrvaškem, ki jih je banka izvajala prek svojega podjetja Multiconsult. Zaradi sumov, da naj bi bile parcele krepko preplačane in da je banka zato izgubila 30 milijonov evrov, so Kovačiča avgusta 2012 obiskali kriminalisti, pred tednom dni pa je strasti dodatno razburkal poslovnež Samo Majcenovič, ki je Kovačiča obtožil, da je vodil organizirano kriminalno združbo, ki naj bi ga zavedla v nakup ničvrednega zemljišča pri Zadru. Matjaž Kovačič v pogovoru za Večer brez dlake na jeziku odgovarja na vse očitke in pripoveduje o političnih pritiskih na vodenje banke ter o svojem pogledu na sedanjo upravo in odškodninske tožbe, ki jih je vložila proti njemu. Celoten pogovor, v katerem razkrije še mnogo podrobnosti iz zakulisja NKBM, je objavljen na Večerovi spletni strani.

Gospod Kovačič, zakaj je NKBM pod vašo upravo sploh kupovala sporne parcele na Hrvaškem?

"Ker so od leta 2004 nadzorniki, mediji in država kot lastnik ves čas izražali zahteve po ekspanziji NKBM, pri čemer je prednjačil takratni nadzornik in sedanji svetovalec uprave banke, gospod Anton Guzej. Ki sedaj ob svojem udrihanju po moji upravi pozablja, da je nadzorni svet, v katerem je sedel tudi sam, z letnim načrtom za 2006 še dvignil že tako ambiciozne cilje moje uprave in nam naložil 40-odstotno rast bilančne vsote. Četudi smo nadzornike opozarjali, da bi tolikšna rast nujno vodila v slabšo presojo poslovnih tveganj in posledično napake."

Vendar opozorila niso zalegla?

"Le do neke mere. Na koncu smo se z nadzorniki dogovorili za kompromis in zastavili 25-odstotno rast za 2006. Seveda tolikšnega povečanja ni bilo mogoče doseči zgolj na račun domačega trga, zato smo se podali na Hrvaško; ne pozabite, da bi nas lahko razrešili, če ne bi dosegli zastavljenih načrtov glede rasti. Tako smo na Hrvaškem – ob soglasnosti nadzornega sveta NKBM – ustanovili družbo Multiconsult, prek katere smo želeli kupovati zemljišča za gradbene projekte, ki bi jih ustrezno razvili in nato prodali po

višji ceni. Kljub temu pa se v hrvaške naložbe nismo podali na vrat na nos, temveč smo bili previdni: za nakupe zemlje smo porabili skupaj 60 milijonov evrov, kar resda ni malo, vendar ta številka predstavlja komaj odstotek takratne bilančne vsote skupine NKBM, ki je znašala šest milijard evrov."

Teh 30 milijonov, za kolikor naj bi bila po oceni policije na Hrvaškem oškodovana banka, je po vašem torej požrla kriza.

"Jaz samo vem, da sem na mizo dobival dokumente, ki so dokazovali, da so parcele zazidljive, proste bremen in da je njihova realna cena toliko in toliko. Na tej osnovi sem se kot predsednik nadzornega sveta Multiconsulta – sodeloval sem pri manj kot polovici 'hrvaških poslov' – odločal, ali bom podprl nakup zemlje ali ne."

Majcenovič verjetno nima prešteti vseh ovac

Poslovnež Samo Majcenovič vas dolži, da ste del organizirane kriminalne združbe, ki ga je zavedla v osem milijonov evrov težak nakup ničvrednega zemljišča pri Zadru od Multiconsulta. Vaš odziv?

"Gospod verjetno nima prešteti vseh ovac. V času spornih dogodkov v družbi Multiconsult nisem bil prisoten v nobeni vlogi niti me nihče ni seznanil s podrobnostmi okoli kupčije. Dopuščam možnost, da mi je kdo bežno omenil zadevo in kakšnem pogovoru, o konkretnem poteku prodaje zadrskih parcel pa nisem bil obveščen. Tako da mu svetujem, da se obrne na posameznike, ki so takrat vodili firmo."

Potemtakem tudi ne veste, zakaj je NKBM oziroma Multiconsult za osem milijonov evrov od prvotnih lastnikov hrvaškega mikropodjetja Bili Galeb sploh najprej kupil zemljo, ki jo je nato prodal Majcenoviču kot gradbene parcele? Zemljo, na kateri je takrat stal – in še danes stoji – nesaniiran kamnolom?

"Ne vem, v te posle se nisem spuščal, pač pa sem zaupal svojim podrejenim ... Tudi mislim, da Multiconsult za te parcele ni plačal osem milijonov, ampak precej manj. Ni pa mi jasno, kako Majcenovič ne bi vedel, kaj kupuje, saj je le vendarle več let vodil gradbene firme in naj bi bil strokovnjak za te reči. Za kredite, s katerimi je

Multiconsultu plačal parcele, je zastavil osebno premoženje, torej je malo čudno, če se ne bi pošteno pozanimal. To se mi zdi smešno."

Sta se z Majcenovičem kdaj o kupčiji pogovarjala v živo?

"Ne vem, če prav o tej kupčiji, a ne v letu 2008, temveč v 2011. Takrat mi je tudi zagrozil, da mu moramo 'vrniti' dva milijona evrov, ki jih je njegovo gradbeno podjetje Konstruktor že plačalo NKBM Leasingu za lizing obroke za delovne stroje, in da moramo od družbe po ceni 1100 evrov za kvadratni meter odkupiti še nedokončane stanovanjske bloke, ki so bili vredni morda 450 evrov za kvadrat. Dejal mi je, da me bo v nasprotnem primeru diskreditiral in uničil s prijavi na policijo."

Kako se boste torej odzvali na očitke Sama Majcenoviča?

"Zagotovo bom sprožil postopke za kazenski pregon, verjetno ga bom tudi tožil."

Razmišljanje AUKN zrelo za psihiatrijo

Ali ste kakorkoli povezani s posamezniki in posameznicami iz Multiconsulta in mikropodjetij, ki so služila s prodajami zemlje na Hrvaškem vaši banki in ali ste imeli od spornih poslov osebno korist?

"Nobenega od tistih, ki so kupovali in nato prodajali zemljišča Multiconsultu, nisem nikoli niti srečal niti se z njimi nisem pogovarjal. To je povsem preverljivo. Prav tako nisem prejel nobenega denarja iz teh zadev. Da so mi družbe, v katerih sem bil član nadzornih svetov, lahko nakazovale sejnine, sem imel odprta nerezidenčna računa na Hrvaškem in v Srbiji, ki sem ju prijavil naši davčni upravi. Slednja in tudi urad za preprečevanje pranja denarja sta imela celovit pregled nad prilivi, ki niso bili posebno visoki; letni promet na teh računih ni presegel dva tisoč evrov po računu. Policija lahko z lahkoto preveri, kako so tekli tokovi denarja, in verjemite mi, da danes ne bi sedel tukaj, če bi našli karkoli spornega."

Ob racijah leta 2012 so se v javnosti pojavili namigi, da naj bi bil denar, ki ga je NKBM izgubila na Hrvaškem, v resnici namenjen za prevzem banke. Mediji so ugibali, da naj bi skrivna

zdržba, v kateri naj bi bili tudi vi, prek določenih skladov na Varšavski borzi s temi 30 milijoni kupovala delnice banke.

"Slišal sem za ta scenarij in vse, kar lahko rečem, je, da so tisti, ki so ga širili, zreli za psihiatrijo. To lahko mirno napišete. Na ušesa mi je prišlo, da je tako razmišljalo vodstvo nekdanje Agencije za kapitalne naložbe (AUKN) na čelu z gospodom Markom Golobom. Ki pa ni imel nobenih težav, ko je sam po tajkunskem modelu prevzel svoje podjetje. Tak človek verjetno pač sodi po sebi. Vsakomur, ki se vsaj malo spozna na ekonomijo, je jasno, da pokojninski in vzajemni skladi, ki so bili kupci delnic NKBM na Varšavski borzi, denar lahko dobijo izključno od vlagateljev, katerih identiteta je skladu vedno znana. Ne moreš kar v kovčku prinesiti gotovine ali nakazovati denarja prek firme v davčni oazi. Če bi torej za nakupi delnic prek Varšave stal jaz, bi se to zagotovo videlo na koncu verige. Poleg tega ta teorija preprosto nima ekonomske logike. V tistem času je imela NKBM prek 340 milijonov evrov kapitala – povejte mi, kaj bi lahko dosegel s 30 milijoni, ki naj bi izpuhteli prek Hrvaške? Še s sto milijoni evrov ne bi mogel niti pomisliti na prevzem."

Ali se kakorkoli čutite odgovorne za nedavne dogodke, ki je država z novo dokapitalizacijo iz banke brez vsakršnega izplačila izrinila male delničarje? Nenazadnje je bila poteza potrebna zaradi slabih rezultatov, ki jih je NKBM pridelala pod vašo upravo.

"Čutim objektivno odgovornost. Glede na dejstvo, da sem bil osem let član, šest let pa predsednik banke uprave, bi bil aroganten, če ne bi imel tega občutka. Vsak direktor nosi svoj del odgovornosti. Zagotovo pa ne čutim odgovornosti za izbris delničarjev, saj če bi lastniki pravočasno sledili mojim predlogom, se to zagotovo ne bi zgodilo. Vsekakor bi z današnjimi izkušnjami, z znanjem o groteskni nesposobnosti slovenske države za soočanje s krizo, v marsikaterem primeru ravnal drugače. Gotovo bi manj vlagali v gradbeništvo in v finančne holdinge – čeprav je bila v slednjih, na primer v razvpitih Zvonovih mariborske nadškofije, NKBM izmed trojice državnih bank daleč najmanj aktivna, skoraj osemkrat manj kot NLB, recimo. Največja napaka, ki smo jo storili po letu 2008 in nastopu nove vlade, pa je bila, da smo verjeli, da bo

njena politika pod takratnim finančnim ministrom Francetom Križaničem učinkovita. In da bo izvršna oblast prevzela odgovornost za svojo politiko preprečevanja kreditnega krča. Takrat so namreč tuje banke na veliko umikale kredite iz slovenskega gospodarstva, ki bi usihalo še precej hitreje, če ga ne bi na zahtevo države podpiralo domače bančništvo."

Haučeva (ne)samostojnost, jalove tožbe

Toda NKBM pod vodstvom Aleša Hauca sedaj s prstom kaže na vas in od vas s tožbami terja velike odškodnine za pretekle zgrešene naložbe. Z gospodom Haucem sta bila dolga leta prijatelja. Kakšen je sedaj vajin odnos?

"Ne vem ... Ali sva še prijatelja, morate vprašati njega. Ko se srečava na cesti, mi vedno reče, naj se kaj oglasim. Na vprašanja o tožbah pa mi odgovarja, da iz njih tako ali tako ne bo nič in da jih je vložil le zato, ker so to od njega zahtevali drugi. Kaj takšne izjave povedo glede samostojnosti prvega moža NKBM, naj presodijo drugi."

Kaj pa o tožbah pravite vi?

"Mislim, da so popolnoma nesmiselne, saj ne temeljijo na dokazih. Ne tožijo me zaradi kršitev, ki naj bi jih zagrešil jaz, ampak moji podrejeni. Pri čemer sem prepričan, da se očitane nepravilnosti sploh niso zgodile. Poleg tega nihče ne more dokazati, da je neka firma šla v stečaj le zato, ker je NKBM pod mojim vodstvom od cele gore dokumentov, ki morajo biti pridobljeni ob predlogu za kredit, slučajno pozabila na enega. Po takšni logiki je vsak kredit, ki ni bil vrnjen, zadoštna podlaga za odškodninsko tožbo proti predsedniku uprave banke, ki ga je izdala. Pa tudi če bi NKBM dobila te tožbe, mi ni jasno, kako mislijo priti do zahtevanih odškodnin; nihče izmed toženih nima dovolj denarja niti za povrnitev stroškov postopka, na drugi strani pa se banka sploh ni obrnila na zavarovalnico, pri kateri smo bili kot uprava zavarovani za primere odškodninskih tožb zaradi škode v višini do deset milijonov evrov."

O vlogi sistemske politike pri težavah NKBM ste že govorili. Za konec pa me zanima, ali je politika še kako drugače, bolj neposredno vplivala na poslovanje NKBM? So prihajala kakšna navodila glede konkretnih zadev?

"Tudi, tudi. Pritiski in poskusi vpliva-

nja so bili ves čas prisotni. Nekaj jih je prihajalo iz uradne politike, nekaj pa od ljudi, ki so se poskusili legitimirati kot igralci, ki delujejo s političnim blagoslovom. Že nekdanja šefa NLB sta nedavno na zaslišanjih v parlamentu jasno povedala, da je naivno verjeti, da politika ne pritiska na vrhove bank. Daleč največje interese imajo pri kadrovanju ..."

... torej, da je treba zaposliti tega in tega, ki bo delal to in to?

"Tako je ... Do mene, ki nikoli nisem bil član nobene stranke, so bili še posebno sumničavi; vedeli so namreč, da me ne morejo kar poklicati in zahtevati, naj neki posel speljem na določen način. Zato so si ves čas prizadevali, da bi v NKBM dobili svoje ljudi, ki bi izpolnjevali ukaze. Odgovornost pa naj bi nosil jaz in sem jo in jaz sem jih dobil po nosu. Ko bo čas, bom razkril elektronska sporočila s povsem konkretnimi zahtevami, ki so mi jih pošiljali določeni vplivni ljudje. Z vidika zgodovinskega spomina bo vsekakor zanimivo branje."

Ti pritiski prihajajo iz obeh opcij?

"Absolutno, ne eni ne drugi niso imuni na željo po moči. Prelaganje krivde in lov na čarovnice, ki se ga sedaj gredo politiki, je navadno svetohlinstvo ... To, kar vam razlagam, so resne stvari. Ko sem se o njih pogovarjal z drugimi ljudmi, so mi pred časom rekli: 'Matjaž, bodi rajši tiho. Te bodo še ubili!' Ampak moje ime je umazano do te mere, da je moje življenje že uničeno. Ne mislim več biti tiho."

Kako si mislite povrniti ugled?

"Čim večkrat bom poskusil javnosti pojasniti svojo plat zgodbe, za katero bom predložil tudi konkretne dokaze. Kajti tisti, ki vodijo gonjo proti meni, dokazov nimajo, temveč operirajo samo s konstrukti, ki temeljijo na nekih scenarijih in poznanstvih. Eno so gostilniške čenče, drugo dokazi. Ko bo nekdo prišel z dokazi, da je Matjaž Kovačič pri kateremkoli poslu NKBM, v katerem je sam sodeloval – za druge ne dam roke v ogenj –, vzel en sam evro, se bom sam odpeljal v zapor."

Rekli so mi:

"Matjaž, bodi rajši tiho. Te bodo še ubili!"

Page: 6

Reach: 127000

Country: SLOVENIA

Size: 953 cm2

3 / 3

Matjaž Kovačič bi danes ravnal drugače: "Manj bi vlagali v gradbeništvo in v finančne holdinge."